

SLOVENSKI NAROD

Izbija vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 50 sp, večji inzerati petič vrsta 4 D; notice, poslaste, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Izseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Božična številka „Slovenskega Naroda“

bo izšla tudi letos v večjem obsegu in večji nakladi. Opozarjamo na njo gospodarske kroge, ki naj ne zamude ugodne prilike, da opozore naše občinstvo na svoja podjetja. „Slovenski Narod“ je prvovrsten inercialni organ, za Ljubljano, pokrajine izven Slovenije in za inozemstvo pa gotovo najboljši med vsemi slovenskimi listi.

Božična številka izide v petek popoldne. Inzerate sprejema uprava „Slovenskega Naroda“, Knaflova ulica 5.

do četrta zvečer ob 6.

Le v res nujnih slučajih (smrtna oznanila in slično) in brez obveznosti za obliko in prostor uvrstitve moremo sprejeti posamezne oglase še v petek v jutranjih urah. Da si zagotovijo čim lepši prostor in čim originalnejšo obliko, je zato v interesu cenjenih inzerentov, da naročajo svoje oglase čim prej.

Uprava „Slovenskega Naroda“.

V ospredju stoji kombinacija Uzunović-Davidović

Uspešno kraljevo posredovanje. — Radić že reagira. — Današnji sestane med Uzunovićem in Davidovićem. — Radić pravoslavnega Miklavža popoln zastoj v politiki.

Beograd, 20. decembra. Pravoslavni praznik Sv. Nikolaja, ki ga je včeraj praznovala skoro polovica Srbije, je prinesel v razplet politične krize močan zastoj. Mandator krone Nikola Uzunović, ki je tudi imel včeraj svojo slavo, je ostal ves dan v svojem stanovanju ter sprejemal čestitke ministrov, poslancev in prijateljev. V imenu kralja Aleksandra se je oglasil adjutant polkovnik Bodi. V Narodni skupščini je vladalo popolno tatišje. V soboto je vzbudilo veliko pozornost, da je kralj, ki je že prejšnji večer na oficirski zabavi dal časa govoril z dr. Vojko Marinkovićem, pozval Marinkovića in Uzunovića na skupno avdienco, ki je trajala pol ure. Kralj ju je baje pozval, naj delata na to, da pride med radikali in davidovičevci do sporazuma in kolalicije.

Važen moment, ki napoveduje novo koalicijsko vladno med radikali in demokratsko zajednico, so včerajšnji govori Stepana Radića v Zagrebu. Radić je odkrito priznal, da se sestavlja koalicijska med radikali in davidovičevci ter je zelo ostro napadel tako Nikolo Uzunovića

kakor Davidovićevo stranko, kateri očita, da je kapitalistična. Snoči se je vršil v demokratskem klubu dolg sestanek med Davidovićem in dr. Spaho, ki sta baje redigirala pismo Nikoli Uzunoviću, v katerem sta mu hotela sporočiti, da ne odstopata od svojih zahtev. Pozneje se jima je pridružil dr. Vojko Marinković, ki je na oba voditelja vplival pomirjevalno ter ju pregovoril, naj popustita.

Tudi danes dopoldne ni bilo novih dogodkov. Večina poslancev se nahaja v notranjosti države in sodeluje pri pripravi za oblastne volitve. Nikola Uzunović je prisel v predsedništvo vladne šele po 11. uri. Kmalu nato se je odpravil v Narodno skupščino, kjer se je setal z Ljubo Davidovićem. To je tretji moment, ki je karakterističen za prave razpletanja vladne krize. Radikali se nadejajo, da demokratski ne bodo vztrajali na svojih dosedanjih zahtevah in pogojih in da bo Ljuba Davidović popustil. Sestanek se je vršil v ministrski sobi Narodne skupščine. Radikali izjavljajo danes, da bi jim bila najdražja kolalicija z Davidovićevo stranko.

Davidovičevci ne popuste

Današnji sestanek med Davidovićem in Uzunovićem ni privedel do sporazuma. — Zvečer bo odločilna seja radikalnega kluba. — Verzije o volilni vladni Davidović-Pribičević.

Beograd, 20. decembra ob 13. Današnji sestanek med Uzunovićem in Davidovićem je potekel brez rezultata. Davidović je izjavil novinarjem, da se ni mogel sporazumeti z Nikolo Uzunovićem. Demokratska zajednica ostaja pri svojih zahtevah in pogojih.

Uzunović je po sestanku odšel na dvor, kjer je sporočil kroni, da je za popoldne ob 18. uri sklical sejo radikalnega kluba, na kateri se bo odločilo o pogojih Demokratske zajednice. Polozaj je v rokah poslanskega kluba.

Največje poteškoče v pogajanjih med radikali in Demokratsko zajednico ustvarja zahteva Demokratske zajednice, da se od strani Boža Maksimovića kot notranji minister, na kar pa počejjo pristati radikali. Ni izključeno, da bo moral Uzunović danes zvečer vrniti mandat, nakar bo krona potkusila z Markom Trifkovićem. V nekaterih političnih krogih se govori, da bo krona v slučaju neuspeha Uzunovića in Marka Trifkovića izročila volilni mandat strankam, ki so predlagale volitve, to je Samostalnim demokratom in Demokratski zajednici.

Radić napoveduje prehod v opozicijo

Trije shodi v Zagrebu

Zagreb, 20. decembra. Včeraj je priredil Stepan Radić v Zagrebu tri volilne shode, ki so jih pričakovali z velikim zanimanjem. Politični krogi so bili radovedni, kaj poretje Stepan Radić k sedanjemu političnemu položaju in kako ga bodo sprejeli zagrebški volilci, ker je še v soboto neki zagrebški list pisal, kako si predzre Stepan Radić prirediti javne shode v Zagrebu, kjer nima pred seboj nepismenih seljakov, marveč inteligentne meščane. Ko je Stepan Radić vstopil v dvorano zagrebške pivovarne, so ga pozdravili z ironičnimi vzkliki: »Živela republika!« Radić pa se je odrezal: »In zdrava pamet!«

V svojih govorih je Radić ostro napadel radikale in Davidovića, ki da je zastopnik kapitalistov in bankirjev. Napadel je tudi dr. Korošca. Splošen vtis njegovih govorov je bil, da ne računa več na udeležbo v vladi. Vrgel se bo zato na organizacijo enotne seljaške fronte za celo državo.

DEMOKRATSKA LISTA V KASTVU

— Sušak, 20. decembra. V kastavskem srezu je postavila SDS kandidato listo za oblastne volitve v soglasju z davidovićevo demokratsko stranko. Nosilec liste je samostojni demokrat učitelj Trmajstić, drugi na listi je davidovičevac prof. Mučalo.

S. K. MARIBOR V GRADCU

— Maribor, 20. decembra. Včeraj je gostoval prvak mariborskega okrožja I. SSK Maribor v Gradcu proti Sturmju. Sturm je zmagal v razmerju 4:1 (4:1). O moštju Maribora poročajo, da je šele v drugem polčasu doseglo svojo formo in igralo odpora.

AMERIŠKI BOŽIČ BREZ LIKERJEV

— Newyork, 20. decembra. Policija je zaplenila v trgovini slovenskega okrožja in kemika Mac Kena 65.000 galon alkohola in vrednosti 83 milijonov dolarjev. Ogromna zaloga alkohola je bila namenjena proizvodnji likerjev za božične praznike v Newyorku.

Darujte za sokolski Tabor!

Zadnji dan prijave kandidatnih list

V Ljubljani bomo imeli šest skrinjic. — Kandidatne liste so vložili še radičevci, radikali in bernotovci. — Skupno je pri ljubljanskem sodišču vložnih 34 list s 148 kandidati. — Napredne kandidature v Mariboru in Celju.

Danes je zadnji dan za vlaganje kandidatnih list pri deželnem sodišču v Ljubljani ter okrožnih sodiščih v Novem mestu, Celju in Mariboru. Ob 17. se sprejemanje kandidatnih list zaključil.

V soboto popoldne sta bili pri ljubljanskem sodišču vloženi dve novi kandidatni liste. Ob 16. sta vložila pooblaščenca NRS kandidatno listo za srez Ljubljano - okolico. Nosilec te liste je dr. Ivan Modić, odvetnik v Ljubljani. Ob 16.5 sta vložila zastopnika SLS kandidatno listo za mesto Ljubljano. Nosilec te liste, ki smo jo že objavili, je zdravnik dr. Ivan Brečeli.

Včeraj ob 11. dopoldne so bernotovci vložili prvo svojo kandidatno listo. Bernotovci postavijo svoje liste samo v srezih, kjer je razvita industrija in imajo svoje organizacije. Včeraj so vložili listo za srez Radovljico, pod katerega spadajo tudi Jesenice; nosilec liste je Josip Moretti, uradnik OUZD na Savi - Jesenicah.

Ob 11. dopoldne je včeraj magistratni nadsvetnik dr. Janko Rupnik skupno z bivšim davčnim upraviteljem Franom Starinom vložil radikalno kandidatno listo za mesto Ljubljano; lista je po vrstnem redu v Ljubljani že četrta. Nosilec je dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik v Ljubljani, kandidati pa: Peter Romavh, višji nadzornik državne železnice v poklju, Josip Novak, delovodja, Josip Gagel, trgovec, in Jakob Babnik, instalater. Med namestniki sta tudi dr. Ivan Modić, odvetnik, in profesor arhitekture inž. Rado Kregar.

Danes dopoldne sta bili vloženi le dve novi kandidatni liste, obe od bernotovcev in sicer za mesto Ljubljano in za ljubljansko okolico. Bernotovski lista za Ljubljano je na petem mestu; njen nosilec je Zvonimir Bernot sam, ki je tudi na prvem mestu okoliške liste.

Do opoldne je bilo pri deželnem sodišču celokupno prijavljenih 34 kandidatnih list s 148 kandidati in ravnotoliko namestniki.

Kakor smo informirani, vložijo danes popoldne še radičevci svojo posebno kandidatno listo za mesto Ljubljano. Ta lista bo torej v Ljubljani že šesta. Nosilec liste bo odvetnik dr. Josip Hacin, kandidati pa: Fran Peterca, bivši pristaš Sušteršičeve skupine, Anton Skraba, posestnik v Črni vasi, prof. inž. Horvat in predsednik Kmetijske družbe ter načelnik kmetijskega oddelka Ivo Šancin.

Za mesto Maribor je bila včeraj vložena skupna lista SDS in NSS; nosilec je postajenačelnik Ivan Mohorko, kandidata pa predsednik Zveze trgovskih gremijev Vilko Weixl in Ivan Kežar. Maribor ima sedaj tri kandidatne liste.

Ista skupina je vložila včeraj v Mariboru kandidatne liste za sreze Dolina Lendava, Murska Sobota in Prevalje. V Celju kandidirata na skupni listi SDS in NSS dr. Anton Božič kot kandidat, in znani obrtniški prvoboritelj Ivan Rebek kot namestnik. Celje voli samo enega poslanca.

Rokovnjač Klemen zopet pod ključem

Strahovalec ljubljanske okolice je bil snoči prijet na cesti pri Logu. — Ujeli so ga kmetje in izročili orožnikom. — Danes so ga oddali v ljubljanske zapore. — Njegova zadnja junaštva.

Danes okoli 10.15 dopoldne so imeli potniki na glavnem kolodvoru priliko opazovati, kako sta dva mlada, a krepka orožnika vodila v svoji sredi trdno vklejenega hrusta, oblečenega v toplo zimsko obleko, lep kožuh s čepico na glavi. Takoj se je po kolodvoru in kmalu na to tudi po mestu raznesla vest, da so orožniki z Brezovice pripeljali slovitega in drznega rokovnjača, profesionalnega vlomilca Franceta Klemen, ki je izvršil nešteto vlomov in tatvin v razne trgovine in gostilne v ljubljanski okolici, osobito okoli Brezovice. Orožnika sta ga s kolodvora odvedla naravnost v zapore deželnega sodišča. Jetniška uprava je sedaj poskrbela za najstrožjo kontrolo nad vlomilcem ter ga »shranila« v samotno celico, ki je stalno zastražena.

Orožnika sta prinesla seboj tudi zadnji plen Klemenovih vlomilskih podjetij: prav lep kožuh, ukraden najbrže v Kozarijah, usnatj suknjič, razno drobna rijo, lepe trdne in trepne rjave čevlje z gumijevimi podpetniki ter razne malenkosti. Vlomilec France Klemen je namreč bil zelo izbiren glede čevljev; skrbel je vedno, da je imel pri vlomih na sebi gumijaste čevlje, da ni s hojo povzročal nepotrebnega šuma in ropota. Kot »izšolan« vlomilec ni dal Klemen na stavljen vprašanja nikakega odgovora ter je bil v odgovorih napram orožnikom previdno lakoničen in kratak. Cinično se je udal v svojo usodo. Gotovo pa bo v možganih tuhtal, kako bi se mu posrečil nov beg, kar pa se mu ne bodo več nasedli.

Zanimivo je, na kakšen način je bil Klemen zasaden in aretiran.

Koncem prejšnjega tedna so se raznesle vesti, da Klemen zopet strahuje vasi okoli Brezovice in da se je celo pojavil nekoč v Stožicah pri Ježici, kjer je hotel prenočevati v neki šupi, od koder pa je bil preloven.

Prebivalci Brezovice in sosednjih vasi, ki so večkrat videli Klemena in pred katerim so živeli v vednem strahu, so zadnji čas orožnike marljivo podpirali pri zasledovanju drznega vlomilca ter orožnike obveščali o vsaki količjak sumljivih stvari. Nekateri so celo postavili po hišah posebne straže, ki so pazile na vsako kretnjo sumljivih ljudi, ki se kladijo po veliki cesti proti državnji meji. Točni opis Franceta Kle-

mesa je dobil in nekaj kruha. Ko je zadostil svojim gastronomičnim željam, je vzel v roke »Jutro« ter ga začel pazljivo čitati. Bil je zelo radoveden, kaj piše o njem. Dobil je v roke ravno ono številko, v kateri je bila objavljena njegova slika po povratku iz postojnskih zaporov v Jugoslavijo. Nato je začel pregledovati razne predale ter je vzel 500 Din gotovine.

Zanimivo je, da se Klemen prav nič ni zmenil za dečko, ki je spala v sobi poleg gostilne. Deklica Francka, stara 15 let, je s strahom in trepetom opazovala, kako hodi in gospodari po gostilni neznani, divji in silovit tolovaj. Tresla se je ko šiba na vodi in šele ko je rokovnjač odšel iz gostilne, se je opogumila ter poklicala domače na pomoč. Klemen pa je med tem že izginil v temni noči.

Od Dolinarjevih je Klemen krenil nato k posestniku Valentinu Mraku v Notranjih Goricah, kjer pa ga je domač pes-čuvaj prepoznal. Klemen je nato šel spat v neko šupo na Logu ter je tam prespal, odnosno preždel vso nedeljo.

Ko je zopet obšla zemlja noč, je Klemen zapustil svoje skrivališče ter šel po veliki cesti v smeri proti Vrhniku. Ta nočna pot je bila zanj usodna. Ni slutil, da bo tako hitro prišel v roke orožnikov. Okoli 10. ponoči ga je srečal upokojeni orožnik Toni, stanujoč na Logu. Pozdravil ga je vljudno: »Dobro večer!« — Nikakega odgovora. — Šele nekaj trenutkov pozneje, ko je Klemen napravil še par korakov, so se začuli nerazločni, mrmrajoči glasovi v odzdrav... Gospod Toni je postal pozoren, ker se mu je neznanec takoj zdel sumljiv, posebno še, ko je pospešil korake. Začel je skoraj dirjati. Hitro je opozoril na tuja gostilničarja Lenarčiča in druge vaščane, ki so se spustili v tek za neznanec... Dohiteli so ga in prišli. Klemen se je nekaj časa branil ter se skušal izmuzniti. Zaman! Kmetje so ga kmalu zvezali. Orožniki na Brezovici so bili takoj obveščeni o tuju, ki je bil prav podoben Klemenu. Orožniška patrulja, obstoječa iz kaplara Mihe Lukana in orožnika Antona Hitija, ki je tudi ves dan z največjo natančnostjo in z velikim naporom vlomilca zasledovala, je odhitela na veliko cesto. Kmalu sta spoznala že dolgo iskanega rokoma Franceta Klemena. Odpravila sta ga na orožniško postajo, kjer so sestavili z njim zapisnik. Ostal je vso noč na orožniški postaji pod strogim nadzorstvom. Zjutraj z vrhniškim vlakom sta ga orožnika danes pripeljala v Ljubljano...

Pribičević o zunanji politiki

Velik shod na Sušaku

— Sušak, 20. decembra. Včeraj je priredil Svetozar Pribičević na Sušaku velik shod. Shodu je prisostvovalo več tisoč ljudi. Pribičević je najprej govoril o delovanju bivše hrvatsko-srbske koalicijske, nato pa je prešel na zunanjo politiko. Ko sta Pašić in Ninčić januarja 1924. odšla v Rim, da podpiseta pakt prijateljstva z Italijo, se je v Beogradu govorilo, da zahtevajo to veliki državni interesi. Jaz sem tedaj izjavil, da je pot v Rim pot v Kanoso, ker ne moremo imeti pakta prijateljstva z Italijo, dokler Italija tlači naš narod v Istri in na Goriškem. V Beogradu so nekaj časa mislili, da je zapreka prijateljstvu med Jugoslavijo in Italijo ta, ker sovrži Italija Hrvatje in Slovence, Srbe pa ljubi. Sedaj pa se je pokazalo, da je to laž, ker sovrži Italija tudi Srbe in ker dela isto v Draču in Skadru, kar na Kvarneru in v Istri.

Enako napačna politika se vodi tudi namam Madžarom. Mi zahtevamo Balkan Balkancem. Kar se tiče Italije ponavljam, da je boljše vezem v Rusiji komunizem na levo, fašizem v Italiji pa boljše vezem na desno. Mi pa hočemo svobodni narod, ki se sam upravlja po svoji volji.

Borzna poročila

ZAGREBSKA BORZA

Devize: Wien 798.50—801.50, Berlin 18.48—18.51, Budimpešta 792.87—795.87, Italija 252.80—254.80, London 274.85—275.65, Newyork ček 56.564—56.764, Paris 226.50 do 228.50, Praga 167.80—168.60, Curih 10.945 do 10.975. Valute: Wien 802.50—805.50, Newyork ček 55.90—56.10.

Effekti: Ljubljanska kreditna 142—145, Jugobanka 97—98, Praštediona 885—892.5, Drava d. d. Osijek 360,—, Sečera, Osijek 420—425, Gutman 250,—, Slavonija 32—32.50, Trboveljska 340—350, Vevče 115—0. Inoz. borze.

INOZEMSKÉ BORZE

— Curih: Beograd 9.13, Paris 20.75, London 25.09, Newyork 517.135, Milan 23.20, Praga 15.34, Dunaj 73.
— Trst: Beograd 39.38, London 107.81, Curih 431.75.

Tri najlepše Jugoslovenke

Zakaj ni prišla v zaključno konkurenco Ljubljanka gđ. Ida Kravanja. — Kaj pravijo tri izvoljenke o sebi in svojem okusu.

Izbira najlepše Jugoslovenke, ki se ji obeta karijera filmske dive, vzbujaj vseh kraji, zlasti pa v naših glavnih centrih, veliko zanimanje. Zlasti beogradsko časopisje je razpravljalo o tem zelo obširno. Vrhunec je doseglo beogradsko »Vreme«, ki prinaša dolge intervjuje z vsemi tremi izvoljenkami, kot da so se res že proslavile v širnem filmskem svetu.

Kakor znano, je razsodišče izbralo v Zagrebu po eno Srbkinjo, Hrvatko in Slovenko. Glede zadnje je sicer nastal majhen spor, a to prav nič ne zmanjšuje splošnega zanimanja. Bodočo filmsko zvezdo — gospodično so pozdravile že tudi razne filmske veličine. O priliki zadnje tekme v Zagrebu je dospelo na komisijo sledeče pismo: »Pozdravljamo bodočo kolegino iz Jugoslavije in ji želimo, da bi bila še slavnijša kakor smo mi. — Pola Negri, Lya de Putti, Mae Murray, Norma Shearer, Gloria Swanson in Corinne Griffith.

Uredniku »Vremena« so se naše bodoče zvezde predstavile takole: Beogradčanka Danica Živancović je rojena 1905. leta v Banjiluki. Ker je bil njen oče čisto premeščen, je obiskovala šolo v Gradcu, Buenos Airesu, Trstu in Zagrebu, kjer je absolvirala štiri razrede realne gimnazije. Radi bolehanja je morala opustiti študije. Že od nekdaj pa je čutila nagnjenje za balet in po dolgem moledovanju je oče končno ustrelel njeni želji. Solala se je pri Weissu in Frohmanu, nakar je dobila mesto pri zagrebški operi. Zadnji dve leti je nameščena pri beogradski operi, kjer je na glaslo kot ena najboljših mlajših balerin. Poleg svojega materinega jezika govori tudi rusko, češko, francosko, angleško in nemško. Za film se je zanimala že v svoji zgodnji mladosti. Pri oblekah ni izbirčna in ji je po volji vse, kar ji dobro stoji. Moške ima zelo rada ter pravi, da je v tem pogledu velika »lump«. Prav rada kroka. Najljubše ji je potovanje in bivanje na morju, najraje pa je slaščice. Omožila se bo, čim najde svoj ideal, brez ljubezni pa noče v zakon. Doslej se ni bila nikdar zaljubljena, imela je samo par simpatij. Drugače pa je verna, ne kadil, ljubša so ji kratka krila, sicer pa, kakor zahteva moda.

Druga kandidatinja za filmsko zvezdo je Zagrebčanka Stefica Vidačič. Pravijo, da je med vsemi naislaša in najbolj ljubka. Rojena je 1909 v Požeju kot hčerka malega trgovca. Ko je bila stara tri leta, se je začelo potovanje po svetu. Usoda jo je z njeno rodbino vred zanesla na Reko, v Zagreb, razne druge kraje in končno zopet nazaj v Zagreb, kjer je med vojno osnoval njen oče bife, ki ga sedaj ona vodi samostojno. Oče in mati sta izvršila samomor, tako da je že v zgodnji mladosti osirotela. Vendar pa je premagala vse težave in danes se ji smehljiva sreča, bodosi pri filmu, bodosi v naročju kakga uglednega moža, saj je pri temovanju očarala vse s svojo lepoto. — Najljubša ji je črna barva, kombinirana z rdečo. Zaljubljena je bila, a o tem neče govoriti, ker ji zbuja žalostne spomine. Omožila se bo samo z onim, ki si ga bo sama izbrala, drugače ostane rajde dekle. Njen mož mora biti trgovec, industrijalec ali bančni direktor, ker ji ti poklici najbolj imponirajo.

Slovenke bo reprezentirala med filmskimi kandidatinjami gđ. Nada Pogačnik, rojena v Gorici. Že pri prvi priliki je pokazala pravi filmski talent. Na dogovorjeni sestanek z novinarji je prišla — pol ure kasneje — in drugam. Oče ji je umrl v zgodnji mladosti, mati pa se je vdružila poročila z dr. Silobričem. Pred petimi leti je prišla v Zagreb. Solala se je v Gradcu. Za film se je začela zanimati v svojem petnajstem letu, o svojih ljubavnih doživljajih pa noče izdati nobene tajnosti. Omožiti se namerava, čim najde moža, ki bo odgovarjal njenim idealom. Kakšen pravzaprav naj bo, še sama ne ve.

Za šport je zelo vneta. Igra tenis, letos pa se je naučila tudi šofiranja: na glaslo je kot dobra plavalka, toda letos je šla predaleč in je v Savi skoraj utonila. Želi si mnogo denarja. Žensk ne mora, ker so vse »falš«, pač pa je rada v družbi moških. Potuje zelo rada, boji pa se potovanja po morju, ker je doslej še vedno podlegla morskii boleznii. Kar se tiče ženske mode, je odločno za čimkrajša krila in je tudi sicer vneto pobornica ženske emancipacije.

Kaj je bilo z gđ. Kravanja?

Povodom zaključnega tekmovanja v Zagrebu, ki je vzbujalo med zagrebško in beogradsko publiko ogromno senzacijo, so zagrebški listi obširno pisali tudi o tem, zakaj je od tekme odstopila Ljubljanka gđ. Ida Kravanja, čeprav so jo splošno smatrali za najresnejšo kandidatnjo za filmsko divo. Listi so govorili o sramotljivih in grozljivih pismih, ki jih je baje dobivala gđ. Ida od zavistnih ljubljanskih konkurentij, citirali pisma, ki so prihajala baje iz Ljubljane na razsodišče v Zagrebu in trdila, da gospodična Kravanja nikakor ni taka krasotica, kakor si oni mislijo. Listi so celo vedeli o vitriolu, ki grozi neznemu lidnemu obrazu, ako se udeležbi konkurence v Zagrebu. Zato da je gospodična svoje udeležbo na zaključni tekmi odpovedala.

Zagrebški listi so res poročali, da se gđ. Kravanja tekme ni udeležila, kasneje pa se je zvedelo, da je vendar bila tudi ona v hotelu Esplanadi in da je doživela velik uspeh. Afera je postala s tem zelo zanimiva in tudi v Ljubljani se živahno razpravlja o njej. Zato smo se informirali, kolikor se je pač dalo in izvedeli:

Med tisoči fotografij, ki jih je prejel zagrebško razsodišče, je bila tudi slika gđ. Kravanja, ki jo je za »hec« poslala družba veselih dekle. Vse, Ida sama in njene prijateljice, so bile zato presenečene, ko je stala gđ. Ida Kravanja naenkrat v ospredju zanimanja in konkurence. Skromno in mirno, dasti res lepo gospodično, ki živi v Ljubljani tako sama zase, da jo je malokdo pozna, je to razburilo, a na drugi strani bi seveda ne bila ženska, ako ji ne bi laskalo, da sta se ji ključnija tudi tako samoljubna Zagreb in Beograd. Ko je dobila poziv na zaključno tekmovanje v Zagrebu, je bila zato v velikih škripah. Ker pa je filmska karijera baje ne miče in ni hotela da bi se o njej še več pisalo in govorilo, je svojo udeležbo odpovedala in razsodišče je mesto nje pozvalo neko lepoticco iz Osijeka.

V tem so prispele v Ljubljano vesti o intrigah proti udeležbi gđ. Kravanja na zaključni konkurenci; neki gospod iz Ljubljane, češkar zaročenka je tudi tekmovala, a propadla, je baje res poslal tudi par protestnih brzojavov proti gđ. Kravani in v zagrebških listih, ki so vse to z naslado beležili, je izšla tudi notica o grozljivih vitriolih. Na vse to so prijatelji in prijateljice prisilili Ido, da je na dan konkurence, v četrtek, z večernim brzojavom le odpotovala v Zagreb. Prispele je v hotel Esplanade že sredi konkurence in je bila od publike burno pozdravljena in aklamirana. Osvojila si je na mah simpatije vseh prisotnih, ki so zahtevali, da mora tudi ona v Berlin. Razsodišče, ki je bilo s svojo sodbjo že gotovo, je prišlo v nemilo zadregu. Dasi razsodba v hotelu samem še ni bila razglašena, so jo imele že vse redakcije zagrebških jutranjih listov. Razsodišče si ni vedelo pomagati: iz strahu pred protesti je zato izjavilo, da razsodbe, kdo so tri najlepše Jugoslovenke, ne bo proglašilo, ampak jo bodo lahko čitali jutraj v listih. In v teh je izšla trojica, ki je bila določena že pred prihodom gospodične Kravanja...

Taka je bila torej ta zgodba. Prijateljica gospodične Ide nam zatrjuje, da je Ida s tem zelo zadovoljna, ker je

prav nič ne miče filmska karijera v tujem svetu, ko ima vendar doma v Ljubljani svojo službo, svoj mir, dobro mamico in menda tudi že svojega — A to javnosti ne zanima!

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Torek, 21.: »Skopuh«. B. Sreda, 22.: »Macbeth«. C. Četrtek, 23.: »Kovarnstvo in ljubezen«. E. OPERA. Torek, 21.: »Othello«. D. Sreda, 22.: Zaprt. Četrtek, 22.: »Tannhäuser«. A.

Generalna vaja za današnji koncert

Včerajšnja generala, ki se je vršila ob 10. dopoldne v Unioni, je pokazala, da bo današnji koncert orkestralnega društva Glasbene Matice stal vsestransko na visoki umetniški višini tako glede izvajanja kakor glede podanosti skladb. G. L. M. Skrajnc bo dirigiral krasno, silno zanimivo in težko Borodinovo 1. simfonijo na pamet. To delo je za naše koncertno življenje nekaj popolnoma novega in je sijajen dokaz močne glasbene potence dirigenta.

Drugi del koncerta dirigira g. E. Adamič. Pri generalni se je izkazalo, da je treba takoj po prvi izjavi Honeggerjev »Poletni pastorek«. Ta skladba zahteva komorno zasedbo orkestra in bi za to potrebna pregrupa glasbil sredi drugega dela zavzela preveč časa. Za Honeggerjem sledi Glilka in s njim Stravinski.

»Pastorale d'été« izvaja mali godalni orkester (16 godal), ki se mestoma še bolj okroti, pet soloinstrumentov: flauta, oboe, klarinet, fagot in rog. Opozorjamo na čudovite kontrapunktnice kombinacije in na silno barvitost le poleg »Pastorca« dosedaj najlepše Honeggerjeve skladbe.

Glilka »Kaparinska«, sestojča iz dveh narodnih ruskih pesmi, je veselo, pkošno, na prvi vid preprosto komponiran ruski ples, a je pri vsem tem vzor mojstestve tehnike.

V nekako mavrinsko mistično megle je zavil 1. stavek Stravinskega »Zar ptice«, silen kontrast k temu stavku pa je »Finale«, pri katerem komponist uporablja ves aparat velikega, modernega orkestra.

Če že vsakdo ta teden predlaga obitstvu božična darila, pa eno predlagamo tudi mi: najlepše božično darilo za glasboljubnega človeka je gotovo vstopnica za današnji simfonijni koncert orkestra Glasbene Matice. Dobi se v Matični knjigarni in svečer pri blagajni v Unioni.

Veliki koncert pevskih društev »Ljubljanske župe Južnoslov. Pev. Saveza« se vrši 6. januarja prihodnjega leta ob priliki prve redne skupščine omenjene župe (bivše »Zveze slov. pevskih zborov«). Sodeluje preko deset ljubljanskih in izvenljubljanskih pevskih zborov s pestrim sporedom umet-

nih in narodnih pesmi naših najboljših skladateljev. V spomin pokojnega skladatelja A. Förstlerja zapojejo združeni moški zbori njegovo krasno nagrobnico »Umrl je mož«. Ker bo koncert — kot dosedaj vedno — največji v sezoni, opozarjamo slavno občinstvo nanj že danes.

Božična umetninska razstava v Jaskopičevem paviljonu je bila včeraj otvorjena brez posebnega pompa, a ob navzočnosti elite naših upodabljaljivih umetnikov in umetnost ljubbece publike. Po kratkem nagovoru inž. arh. Kregarja so si gosti ogledali razstavljene umetnine, med katerimi vzbujajo največjo pozornost dela mojstra Jakopiča. Poleg starejših že renomiranih imen Franke, Jama, Šantel itd. je razstavilo prav lepa dela tudi več mladih umetnikov. Na razstavo se še povrnemo.

Sport

Krasna zmaga Gradjanskega nad Vienno

Gradjanski - Vienna 5:1 (3:0). Zagreb, 20. decembra. Včeraj se je vršila v Zagrebu revanžna tekma med Gradjanskim in dunajskim Vienno, trenutno baje najboljšim dunajskim moštvom. Pakor znano je ostala prva tekma med Gradjanskim in Vienno v petek neodločena v razmerju 3:3. Obe moštvi sta podali kljub težkemu terenu prav krasno igro in zato je umljivo, da je vladalo za revanžno tekmo kolosalno zanimanje. V revanžni tekmi je Gradjanskemu uspelo, da je porazil Vienno v razmerju 5:1 (3:0) in to popolnoma zaslužen. Gradjanski je predvedel na težkem terenu izredno krasno podrobno igro, kateri Vienna ni bila kos. Obe moštvi sta nastopili v kompletnih postavah. Najboljši pri Gradjanskem so bili Mihelič, Remec in Cindrič. Vienna je igrala tehnično dobro in požrtvovalno, a poraza ni mogla preprečiti.

V 8. minuti je zabil Cindrič prvi gol, malo kasneje Urbanke drugega. Po lepi kombinaciji Babič I. — Babič II. — Cindrič je zabil Urbanke tretji gol, v drugem polčasu pa Cindrič še dva. Vienna je po krivdi Mantlerja, ki se je preveč igral, v drugem polčasu dosegla svoj častni gol in sicer tik pred koncem igre. Zabil ga je Bulla. Tekmi je prisostvoval kljub mrazu okoli 3000 gledalcev, dober sodnik pa je bil g. Lepac.

Kapetan Vienne je izjavil, da je Gradjanski igral za cel razred boljše od praške Slavije, ki je preteklo nedeljo porazila Vienno z 2:1. S to krasno zmago je Gradjanski znatno rehabilitiral jugoslovenski sport pred inozemstvom.

Primorje — Jadran 7 : 0 (1 : 0)

Včeraj se je vršila prijateljska tekma med Primorjem in Jadranom, ki je končala s precej visoko zmago Primorja. Jadran ni nastopil v kompletni postavi in je drugi polčas igral celo samo z devetimi možmi, vzdržal je samo prvi halftime. Primorje je predvedlo v drugem polčasu prav lepo in koristno igro ter je nasprotnika popolnoma blokiralo, dasti tudi ono ni nastopilo kompletno. — Sodil je dobro in v obojestransko zadovoljivost g. Deržaj.

Z včerajšnjo tekmo je Primorje doseglo score 31 : 1, in sicer v zadnjih prijateljskih tekmah proti Slovani 4 : 0 in 6 : 0, Celjskim Atletikom 7 : 1, Karlovačkemu SK 3 : 0, Hermesu 4 : 0 in Jadranu 7 : 0. Ti rezultati pač svedočijo, da je Primorje

v prvenstvu nezasluženo padlo na zadnje mesto. Upati je, da se bo v pomladnem prvenstvu boljše držalo in to tem bolj, ker ima sedaj lepo število igralcev na razpolago.

Druge tekme.

DUNAJ. Prvenstvene tekme. Hakoah : BAC 1:1. BAC je jesenski prvak. Slovan : WAC 3:2 (1:1). Admira : Sportklub 3:0 (3:0).

PRAGA. DFC : Union Žizkov 10:0. Slavija : »Cehoslovani 7:2. Sparta : Teplitzer FK 3:1. Viktorija Žizkov : Amaterski tim Prage 5:1.

ITALIJA. Brescia : Genova 5:1, Hellas : Juventus 1:0, Pro Vercelli : Modena 0:0. Torino : Livorno 8:0.

— Iz SK Ilirije. Vsi odborniki se naprošajo, da pridejo jutri že pred 20. k plesni vaji v svrhu važnega dogovora. — Smučarji naj se radi verifikacije in polovične vožnje zglase s fotografijami pri g. V. Vrančiču.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Ponedeljek, 20. decembra 1926; katoličani: Liberat i Filogenij; pravoslavni: 7. decembra, Ambrosij; muslimani: 14. džumel-ahira 1345; židje: 15. tebete 5687. Jutri: Torek, 21. decembra 1926; katoličani: Tomaž; pravoslavni: 8. decembra, Natalije; muslimani: 15. džumel-ahira 1345; židje: 16. tebete 5687.

DANASNJE PRIREDITVE. Gledališča: Drama: Zaprt. Opera: zaprt.

Kino: Matica: »Volkovi tuljov«; Dvor: »Logarjeva Krista«. — Ideal: »Roman rod bunc Walldorfs«.

Koncert Orkestralnega društva Glasbene Matice ob 20. v dvorani Uniona. DEZURNI LEKARNE. Danes: Trnkoczy, Mestni trg, Ramor, Miklošičeva cesta. Jutri: Bohine, Rimska cesta; Levstek, Resljeva cesta.

Dijaški punt

Gospod urednik! Skoro vsak dan zabeležiš v svojih kolumnah kako revolucijo zdaj tu zdaj tam. Zakaj ne bi zabeležil enkrat tudi male domače revolucije, ki se je nektravo in celo simpatično — dijaške revolucije so vedno simpatične! — odigrala med ljubljanskimi srednješolci in srednješolkami. Evo, kako je bilo:

Bil sem na lepem dijaškem koncertu v četrtek zvečer v Unioni. Videl sem tam dva malo nerodno skrta velika šopka, namenjena očividno za oba dirigenta; mala nervozna gospodična je bila že pripravljena za zagrinjalo, da šopek izroči. A šopka nista prišla na oder, ne prvi, ne drugi... Informiral sem se in izvedel, da razburjenih dijakov, da je predajo šopkov dirigentoma preprečil neki profesor, ki je bil tudi med prireditelji koncerta, a ne sam dirigent. Sklepeval se je na profsorsko avtoriteto in na šolske predpise, s katerimi buje predaja šopkov ne bi bila v skladu...

Dilaki so bili užaljeni in ogorčeni in sklenili so punt. Na drugem koncertu, v petek dopoldne, so šopke dobro skrili, da ju njun hudi nasprotnik ni opazil. In potem so ju, predno je mogel predujti zopet preprečiti, med burnimi aplavzi mlade publike zmagoslavno ponesli na oder in ju izročili adresatoma.

Dijaška revolucija je zmagala... O.T.

Sokol

Pozdravni večer telovadečim na Taboru. V ponedeljek dne 20. decembra nastopilo prvič vsi telovadniki oddelki Sokola I v novo urejenih telovadnih prostorih na Taboru k redni telovadbi. Ob tej priliki jim priredi društvo pozdravni večer, pri katerem pozdravila telovadne oddelke br. starosta dr. Pestotnik in načelnik br. Miklavc, društvena godba pa jim zagaja v pozdrav nekaj godbenih komadov. Pozdravnega večera se udeležijo vsi telovadni oddelki od dece do članstva v telovadnih oblika ter celokupni upravni odbor. Začetek je ob 1/8. uri zvečer, pozneje pa se vrši prostovoljna telovadba. Od ponedeljka dalje bo vsa redna telovadba v novih telovadnih prostorih po sporedu, kakor ga priobčujemo zgoraj.

UNDERWOOD

Georges Dolley:

Napitnina

Ali poznate Blody bar? Gotovo ga poznate, gotovo se spominjate, da je v eni onih zakotnih, umazanih in temnih ulic, ki gredo vzporedno s Champs-Flysees in vodijo k Arc de Triomphe. Spomnite se njenega usnjeneja klobuka in zamišljenega, vedno resnega obraza, pa boste takoj vedeli, koga mislim, da ste le enkrat v življenju posestili bar in videli gospodično Floro. Njeni lasje so kakor mahagon, njene oči se leskečejo kakor srebrne čaše okrog nje in njena lica so tako rdeča, kakor rujno vino, ki ga naliva njena nežna ročica.

Ko je dobila gospodična Flora v baru službo, je bila suha in temna, a to je bilo že davno. V tem času se je zredila in njena prsa so se razvila. Kdo bi mogel prešteti, koliko bossom - carressorov, porto - flipsov, pick - me-upov in cocktailov je pripravila v teh 20 letih, odkar služi v baru? Toda ostala je vsa leta resna in poštena in nihče ni mogel trditi, da je imela med gosti kdaj ljubčka. A vendar so se ji mnogi ponujali, da da imela je bogato izbiro. Jockey, ki je dobil na dirkah prvo nagrado, se je hotel celo poročiti

pisalni stroj je dosegel svetovni sloves. Nad 2,000.000 strojev v prometu in rabi.

ž njo. Nu, kaj porečete na to. Črncboksar jo je hotel odoelati v Ameriko, a Amerikan, ki je nastopal v filmu, jo je oboževal in ji nosil šonke. A ona se ni za nikogar zmenila. Ostala je v baru, hladna, resna, zamišljena in nedostopna. Nobeno obleganje ni nič pomagalo. Trdnjava se ni hotela vdati.

In kakor Madelon, prava angleška Madelon, je stregla vsem gosodom enako prijazno. Nobenega ni osrečila s skrivnim pogledom, nobenemu se ni nasmehnila in nobenemu ni dala z očmi tanezna znamenja za noč.

Flora brez srca!!... Ah, da, njeno srce je utripalo, močno je utripalo in gorelo samo za enega gosta, ki na niti slutil ni, da ga to pošteno, idealno dekle tako neizmerno ljubi. Nikoli mu ni omenila svoje brezmejne ljubezni in tako je nosila tajno v srcu dolgi dvajset let. Koliko je pretrpela v teh dvajsetih letih, koliko solz je kanilo iz njenih oči in koliko prečutih noči je imela za seboj, to ve samo srce, ki je dvajset let nosilo v sebi nerazodeto ljubezen.

Takoj prvi dan, ko je mlado, slabotno dekletce nastopilo svojo službo v baru in začelo streči gostom, je prišel krasni, postavni Hektor des Valles,

znan pustolovec in pretepač. S cigareto v zobeh, palico v roki in neukrotljivim pogumom v očeh jo je takoj na prvi pogled očaral. Trdnjava je izobesila belo zastavo brez boja.

— Ljubavni napoj! — je naročil samozavestno. In tu se je zgodilo, da je vzplamtela med nalivanjem ljubavnega napoja v njenem srcu prava ljubezen.

Dolgi dvajset let ljubi Hektorja in polnih dvajset let ne ve on, da ga ljubi. Tekom teh dvajset let je zahajal Hektor v bar vsako jutro in vsak večer. Ni bilo dneva, da bi ne bil svojega prijubljenega napitka. A Flora mu je vedno z enako ljubeznijo stregla in pripravljala najboljše zakuske. Bila je vsa srečna, kadar je sedel sam ali v krogu svojih prijateljev. Kadar je pa sedel z deklinami — uh, te zoprne kreature! — se ji je zmračil obraz in takoj se je obrnil v drugo stran. Hektor je sedel čisto v družbi teh kreatur. V tem času je igral na konjskih dirkah, razmetaval je bogato dedščino na vse strani in polnil z bankovci ročne torbice vseh razkošnih lahkoživk, ki jim je bulvar Champs - Flysees raj...

Danes je Hektor umrl. Niti vinarja nima v žepu. Ves potrt in obupan sedi na svojem običajnem mestu.

— Steklenico pisa, Florinka! — Piva, se je začudila Flora. Saj je po dvajsetih letih prvič, da naroča pivo.

— Nu da, da, pivo je najcenejša pijača.

— Gospod Hektor se očividno šali — je zajecljala Flora.

— Kaj še! Cela dva franka imam v žepu, to je vse moje premoženje.

Flori se je srce bolešno skrčilo.

— A jutri jutraj bodo pisale vse novine: Pustolovca Hektorja des Valles, ki je svoje premoženje zapravil pri kartah in ženskah, so našli danes zjutraj s prestreljeno glavo na Avenue des Bois; revolver je ležal pri njem.

— Gospod Hektor — se torej res šali — je zajecljala Flora.

— Oh, ne, Flora, to pot govorim bridko resnico.

Flora se je komaj premagala, da ni omedlela.

— Kaj se hočete res ustreliti. — Pri teh grozljivih besedah je Flora zadržala po vsem telesu.

Saj sem popolnoma uničen, kaj mi preostaja drugega, nego...

— Hektor des Valles, vi niste uničen! — je ugovarjala Flora z ljubečim glasom.

— No, kaj vam pride na misel!

— Hektor, vi imate denar!

— Ne razumem vas, Flora.

— Denar imate, opetovano vam pravim, da imate denar.

Začuden jo je pogledal. Kaj je pijana, ka - li, da govori take neumnosti.

Poglejte, Hektor, že dvajset let zahajte k nam dan za dnem.

— Da!

— Vsak dan ste mi dafi en frank napitnine.

— Res je.

— No, a dan za dnem po franku, koliko iznese to v dvajsetih letih.

— Oh, prav res ne vem, Flora.

— To je 73.000 frankov.

— Oh, oh...

In jaz kot rojena Angležinja sem naložila ta denar v vaši domovini, in po kurzu znašajo zdaj prihranki 483 tisoč frankov.

— Toda ta denar je vendar vaš!

— Ne, ne... ta denar je vaš, vi ste mi ga dali in nisem se ga hotela dotakniti.

— A zakaj, povejte za božjo voljo, zakaj ste to storili?

— Zakaj? — zato, ker vas tako zelo ljubim...

Cez mesec dni se je Hektor des Valles poročil s Floro. Kupila sta bar.

Iz samega žita ne morete kuhati kave.

Dober in krepak okus dobite šele, ako upotrebite

Pravi Franckov kavni pridatek.

Pijača s Prvim Franckom Vas zamore stalno za dovoljevanje.
K zrna kavi na vsak način spada Pravi Franck.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 20. decembra 1926

— **Počastitev Pašičevega spomina v Bratislavi.** Tudi Bratislava se je poklonila manom velikega jugoslovenskega državnika, Jugoslovensko-čehoslovaško združenje je priredilo s sodelovanjem Slovaške Besede v soboto popoldne v dvorani vladne palače parastos za pokojnim Nikolo Pašičem. Parastosu so prisostvovali mnogi odlični predstavniki obeh narodov. Akademsko pevsko društvo je zapelo Bendlovo žalostinko, na kar je spregovoril o Pašičevem življenju in zaslugah za osvobodjenje slovaških narodov bratislavski župan doktor Okanik.

— **Spremembe v državni službi.** S krajevnim ukazom so imenovani za arhivske uradnike na svojih dosedanjih službenih mestih v mariborski oblasti Josip Lah, Fran Markež, Mirko Kranjc in Srečko Andrejčič. Pristav pri velikem županu ljubljanske oblasti Fran Hribar je stalno upokojen. Nadalje je upokojen poštni uradnik Josip Lavrič pri pošti Nova vas pri Rakeku. — Za poštnega upravnika pri poštnem uradu Ljubljana 7 je imenovan Ferdo Gaspari, poštni uradnik v Domžalah. — Premeščeni so poštni uradnik Franjo Vračnikar od poštnega urada v Guštanju k pošti v Litijo.

— **Promocija.** V sredo, 22. t. m. bo na zagrebški univerzi promoviran doktorjem vsega zdravilstva g. Ivo Bajželj iz Šiške pri Ljubljani. Čestitamo!

— **Beogradska medicinska fakulteta.** Prosvetno ministrstvo je z odobrenjem finančnega ministra dovolilo beogradske medicinske fakulteti izdati naknadni kredit v znesku 3 in pol milijona dinarjev za tekoče proračunske leto.

— **Podpora poplavlencem.** Državni odbor za pomoč poplavlencem je v sobotni seji pod predsedstvom dr. Leke dovolil in nakazal za poplavlence v Sloveniji 2 milijona Din.

— **Slovenski mladeniči brodske podoficirske šole** v Šibeniku želijo vsem rojakom, znanem in prijateljem vselej božične praznike in srečno novo leto. — Vinko Dermule, gojenec brodske podoficirske šole v imenu vseh tovaršev.

— **Novi incidenti na Reki.** Kakor znano, so šolske oblasti uvedle za srednješolsko dijaštvo posebne čepice. Te čepice pa so zbudile resne tašiste. Mnogo dijakov iz Reke poseba namreč gimnazij na Sušaku. V soboto popoldne so radi tega napadli italijanski dijaki na Reki sedmošolca Oskarja Jurinca, ga pretepli ter ga nato hoteli vrcati v morje. K sreči so slučajno prispeli slovenski delavci, ki so rešili Jurinca iz rok podivjane reške fakineže. Jurinč je nato pobegnil na Sušak, italijanske oblasti pa so mu pozneje zabranile povratek na Reko, dasi je tja pristojen ter žive tam tudi njegovi starši.

— **Ubogi volilci!** Osiček je provincialno mesto, ki voli kot n. pr. Maribor, v oblastno skupščino 3 poslance. Za te tri mandate pa je vloženih nič manj kot devet kandidatnih list. Svoje kandidate so postavili radičevci, federalisti, radikali, davido-vicevci, nezavisni delavci, socialisti, pravasi, samostojni demokratje in radikalni disidenti. Štiri druge grupe pa se sestavljajo svoje kandidatne liste, tako da bo v Osičku kar 13 volilnih skupin. Ubogi volilci, ki se bodo morali braniti pred vsemi temi kandidati!

— **Protestno zborovanje gospodarskih krogov** je sklicano za prve dni januarja v Beograd. Zborovanja se udeležijo zastopniki vseh gospodarskih organizacij, korporacij in institucij. Na zborovanju bodo sklenili oster protest zoper nedolgovitost vlade in Narodne skupščine, na dnevnem redu pa je tudi pretes osnutka za državni gospodarski svet.

— **Himen.** Poročil se je včeraj v Ljubljani zavarovalni uradnik g. Hinko Brklič z gđ. Pepico Fortič, oba iz Ljubljane. Bilo srečno!

— **Božične počitnice v Šolah.** V smislu odloka prosvetnega ministrstva bodo trajale božične počitnice na vseh šolah 10 dni, t. i. od 24. decembra do 3. januarja. V krajih, kjer so v večini učenci rim. katoliške vere, bodo počitnice za časa katoliških praznikov, kjer pa imajo večino učenci pravoslavne vere, pa ob pravoslavskih praznikih.

— **Vsak želi, da napravi za Božič svoji družini veselje s kakim darom.** Tako hočejo tudi mi razveseliti bedne slepe s podporami in jim olajšati bedno trpljenje. Zato prosimo p. n. občinstvo, da nam g. pri tem na roko in se nas spomni s kakršnimkoli darom. Milodare sprejema (v denarju ali v blagu) pisarna Podpornega društva slepih, Wolfova ulica 12, Ljubljana.

— **Z avtomobilom v pogrebu in izločeno kono.** Nenavadna nesreča se je pripetila minulo soboto v Sarajevu. Ko se je pomikal po glavni ulici mrtvaški sprevod pokojnega polkovnika Skrakica, je pridrvel z neke stranske ulice osebni avto ter se zaletel v vojaško godbo, ki je korakala na čelo sprevoda. Trije vojakci so težko ranjeni, drugi pa so še v zadnjem hipu odskočili. Avto, ki ga je upravljal žena nekega trgovca, se je nato zaletel v izločeno kono, ki ga je seveda popolnoma razbil. Tudi avto je zelo poškodovan. Zoper neprevidno vožnjo je uvedeno kazensko postopanje.

— **Radi kože ubij človeka.** V okolici Sarajeva sta se dva muslimana sprla radi kože, ki je ušla na sosedov vrt in pohlastala nekaj zelenja. Iz prepira je nastal pretep, v katerem je Ali Hubari zabel svojega nasprotnika Saliba Nuhu naravnost v srce. Obsojen je bil radi uboja na 3 leta težke ječe.

— **Samomor mladega Slovenca v Zagrebu.** Sinoči okoli 22.30 se je v Zagrebu ustrelil 20letni finančni podpredsednik Josip Kozoglav, rodom iz Novega mesta. Ustrelil se je v posloju finančne kontrole in je bil takoj mrtev. Pri njem so našli dnevnik, iz katerega je razvidno, da je bil Kozoglav precej melanholičen fant. Bil je zaljubljen v neko Slovenko Slavico, ki ga je pa menda odločila. Pokojni Kozoglav je bil zelo lep fant.

— **Božična darila našim gospodinjam!** Najpripravnejše in nadvse praktično božično in zlasti novoletno darilo za naše gospodinjice je »Gospodinjski koledar« Jugoslovenske Matice, ki obsega poleg raznih poučnih člankov in navodil za domače gospodinjstvo tudi mnogo novih kuhinjskih receptov. Cena Din 20, za člane Din 15.

— **Za Jugoslovensko Matico.** Združena kulturna in humanitarna društva v Rogoški Slatini in okolici so priredila 21. novembra zbirko na korist preganjenih primorskih rojakov ter nabrala skupno 2137 Din. K tej zbirki so društva sama prispevala: »Sokol«, Rogoška Slatina, 200 Din; »Orjunac«, Rog. Slatina-okolica, 200 Din; Čitalnica, Rogoška Slatina, 100 Din; Pevsko društvo »Sloga« 100 Din; Gasilno društvo 100 Din. Odvratniška pisarna gg. dr. Klepa in dr. Knafliča je poslala Jugoslovenski Matici iz neke poravnave 400 Din. Vsem darovalcem iskrena hvala!

ITO zobna pasta najboljša

Najvišji naš patron je Bonifacij
služilec državnih zdej;
saj smejo piti, — mile gracij; —
v bifeju vendar »BUDDHA« čaj!

Iz Ljubljane

— **Film »Potovanje okoli sveta«** je včeraj zopet privabil toliko publike, da je bila dvorana kina Matice zlasti pri drugi predstavi mnogo pretresna. Filmska predavanja Zveze kulturnih društev so se že tako priljubila, da so postala nujno potrebne prireditve in bi jih publika zelo pogrešala, ako bi izostala. Bolj, kakor morejo to storiti knjige, razširjajo obzorje najširših slojev prebivalstva in vršijo s tem važno kulturno nalogo.

— **Iz Drobna policijska kronika.** Včerajšnja nedelja in zlasti noč je bila sila živahna in kronika je prav pestra raznih delikantov in drugih dogodkov. V zapore so bile odgnane štiri osebe radi tatvine, pijanosti, beračenja in postopanja. Veseljak in ponočnjaki so imeli sinoči svoje orgije. Bilo je več oseb radi kaljenja nočnega miru in nedostojnega vedenja prijavljenih.

— **Iz Vreme.** Danes ob 7. zjutraj je kazal barometer 766, termometer 4 C. Popoldne 766,2, termometer 2,5 C. Vse dopoldne zelo megleno.

— **Iz Mesto cvetja na krsto umrlega člana** in prijatelja g. Frana Casperja sta darovala sobotna kegljaška družba pri Košaku in stalno omizije pri Bončurju 320 Din Društvu »Skrb za mladino« v Ljubljani. Znesek naj se dvigne v upravi.

— **Iz Zimsko sportno pedavanje, naznana** njeno za torek zvečer, se preloži na sredo, ob 8. zvečer v dvorani Mestnega doma, ker dvorana v torek ni prosta.

— **Iz Pevski zbor Sokolov** ima danes vajo ob 18.30, ker je ob 20. koncert orkestralnega društva Glasbene Matice.

— **Iz Okrožni urad za zavarovanje delavcev** v Ljubljani opozarja delodajalce mesta Ljubljane in okolice, da bo uvedel v svrhu razbremenitve sodnih odnosno političnih oblasti na podlagi § 42. zakona o zavarovanju delavcev prisilno izterjavo zapadlih zavarovalnih prispevkov po lastnih izvršilnih organih, ki se bodo izkazali s posebno legitimacijo urada.

— **Iz Vaskolotne zabavne prireditve pri Sokolu I. na Taboru.** Sokol I. je sklenil, da se bosta odelj vsako leto vršili po dve zabavni društveni prireditvi v novem domu na Taboru, in sicer prvo soboto v januarju — letos dne 8. januarja — društveni ples in na pustno soboto velika društvena maskarada. Ti dve zabavi bosta redno vsako leto kot predpustni prireditvi, zato prosimo društva, da se pri svojih prireditvah ozirajo na ta dva datuma.

— **Iz Za rezervne oficirje.** Art. brigadni general g. Sava Tripkovič bo jutri v torek ob 17. predaval v oficirskem domu v Ljubljani (Vojvode Mihiča vojašnica) o »Upotrebi artiljerije u Alpah«. Rezervni oficirji se vabijo, da se udeležijo tega predavanja.

— **Iz Za Božič, kakor tudi celo leto** dobite zaklano in očiščeno perutnino vsake vrste po najnižjim cenah le v perutninskem zavodu V. Kmet, Spodnja Šiška, poleg mitnice. Telefon 575.

— **Iz Otroške plačke:** Kristof-Bučar.

— **Iz Zmajev steg skavtov** v Ljubljani vabi vse svoje člane in prijatelje pokreta na

božičnico, ki jo priredi v sredo, dne 22. t. m. ob 16. popoldne v glasbeni sobi na realci. Za člane kroj obvezni!

— **Iz Zadnji letošnji koncert** bo veliki orkestralni koncert Glasbene Matice danes zvečer v Unionu. Na preko 60 godbenikov pomnožen orkester bo izvajal simfonična dela ruskih skladateljev Borodina, Glinka in Stravinskega ter modernega Honneggerja, sama imena svetovnega slovesa. Vse skladbe bodo izvajane v Ljubljani prvič. Dirigenta sta skladatelj Emil Adamič in Lucjan Škerjanc. Vstopnice do 18. v Matični knjigarni od 19. naprej v Unionu. Niške naj ne zamudijo te visoko umetniške prireditve.

— **Iz Moderni predpasniki.** Kristof-Bučar, 176-T

— **Iz Pri nakupu oblek za Božič** in novo leto dajemo znaten popust, na kar slavno občinstvo najljubneje opozarjamo. Jos. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova cesta 3. 1122-n

— **Iz Prvi reprezentančni ples** ljubljanske ljubljanske univerze. V letošnjem šolskem letu se je med služalci posameznih fakultet ljubljanske univerze prvič dosegel sporazum, da združeni prirede velik elitni ples 15. februarja 1927. Radi tega odpadejo vsi običajni posamezni plesi, ki so bili do sedaj v navadi, kot juridični, tehniški i. dr. Za ta prvi reprezentančni ples bo pripravljali odbor zaprosil za najvišje pokroviteljstvo Nj. Vel. kralja Aleksandra. Predpriprave so v polnem teku ter je pričakovati lepega uspeha. Podrobnosti se poročamo, 1126-n

— **Iz Čegav je elektro-dinamo?** Policijska direkcija v Ljubljani, oddelek za najdene predmete objavlja, da ima že leto dni v shrambi najdeni elektro-dinamo znamke »Bosch-Roi« št. 1010-25-12 (R. B.), ki se je uporabljal za avto razsvetljavo. Ker ni izključeno, da je bil dinamo ukraden in založen, se oni, ki ga pogreša, ponovno vabi na ogled, sicer se bo izločil motor zopet najditelju.

Iz Celja

— **c 175letnica opatije** v Celju. V soboto 18. decembra je poteklo 175 let, odkar je bila v Celju dne 18. decembra 1761 ustanovljena pri farni cerkvi sv. Danijela opatija. Službovalo je v teh 175 letih 10 opatov, med katerimi je bil tudi Anton Martin Slomšek, ki pa je zavzemal to častno mesto samo 2 meseca, naker je postal škof lavantinski. Prvi opat je bil dr. Martin Jožef Sumpichler, od 1. januarja leta 1925 pa zavzema kot deseti opat to častno mesto g. Peter Jurak.

— **c Celjske brivnice** bodo na božični dan v soboto 25. decembra ves dan zaprte, v nedeljo 26. t. m. pa od pol 8. do 11. dopoldne odprte.

— **c Prijavljenje tehničnega osebja.** V času od 15. do 24. decembra se morajo pri mestnem magistratu javiti rojstni letniki 1876 do 1905, in sicer vsi na mestnem teritoriju bivajoči in v Celje pristojni risarji, geometri, litografi, kamenorisarji, strojniki za kameno-štroke, strojniki za osetni tisk, litografi za bakrotisk, fotografi, tipografi, vojni risarji, kinopreoperaterji in kamnoseki. Kdor bi prijavlo opustil, bo po tozadnjih določilih strogo kaznovan.

Iz Maribora

— **m Razsvetljava ulic** in trgov je tekom zadnjega leta zelo napredovala. Vse ulice v centru mesta so dobile električno razsvetljavo, a tudi v predmestjih so tozadevna dela napredovala. Poleg elektrike je v rezervi še plinska razsvetljava, ki se v zadnjem času modernizira. Zastarele plinske gorilice bodo zamenjali z modernjšimi, ki dajejo mnogo svetlejšo in jamejšjo luč. Stare, za razsvetljavo sedaj nepotrebne plinske svetilke so preuredili za reklamo, ki prite prav čedno do izraza, zlasti še, ker reklamne slike niso preveč kritične. Pogrešajo pa razsvetljavo še celi deli predmestij, zlasti železniška kolonija na desnem bregu Drave.

— **m O hrvatski narodni pesmi** bo predaval v sredo, dne 22. t. m., v Ljudski univerzi znani mariborski glasbeni strokovnjak g. prof. Družević. To bo prva prireditel iz cikla predavanj o hrvatski kulturi, ki ga priredi Ljudska univerza v letošnji sezoni. Koncertna pevka ga. Druževićeva bo v ilustracijo zapela nekaj tipičnih hrvatskih narodnih.

— **m Proračun mariborske mestne občine** za leto 1927 izkazuje 1.141.000 Din izdatkov, ki so razdeljeni tako-le: administracija 3.031.482 Din (27,20 odst.), uprava mestnega premoženja 833.642 Din (7,48 odst.), mestna podjetja 326.272 Din (2,93 odst.), posojila in dolgovi 934.708 Din (8,39 odst.), ceste, ulice, trgi in nasadi 2.082.721 Din (18,70 odst.), gasilstvo 134.148 (1,21 odst.), zdravstvo 556.332 (4,99 odst.), socialna politika 1.356.720 (12,18 odst.), šolstvo 1.145.085 Din (10,28 odst.), literatura, umetnost in znanost 434.579 Din (4,25 odst.), trgovina in obrt 98.000 (0,84 odst.), vojaštvo 151.418 (1,36 odst.), razni izdatki 21.633 Din (0,19 odst.).

— **m Otroški večer** v Ljudski univerzi, Ljudska univerza je priredila včeraj našim malčkom izredno zanimivo in mično zabavo. V mali kazinski dvorani je pripravljala pestri množici naših malih in najmlajših ljubke pravilice ga. Vanda Gorčeva iz Ljubljane. Mladi poslušalci so srce poslušali pripovedke ter zamakneno srli v pripovedovalko. Ko je končala, se kar niso mogli znehati iz bajne devede dežele. Nato jim je šel gđ. Ljubejeva zapela več ljubkih pesmi. Na klavirju jo je spremljala gđ. prof. Zacherlova. Prireditel je bila dobro obiskana.

Prepričani smo, da bo krasen večer ostal našim malčkom v neizbrisnem spominu, starišem pa priporočamo, da prihodnje slšno prireditve posetijo s svojimi malčki še v večjem številu.

„Zlata nedelja“ v Ljubljani

Po večjih mestih, tudi v Ljubljani, je star običaj v trgovskem svetu, da so trgovine zadnjo nedeljo pred Božičem odprte cel dan, ker imajo takrat navadno ljudje največ časa, da si nabavijo vse dobrine in potrebščine za božično drevesce. To nedeljo imenujejo trgovci »zlato nedeljo«, ker je pred vojno res zaključila navadno z lepo bilanco. Sedaj ni več tako, a ime je ostalo.

Ljubljanski trgovci so včeraj imeli svoje lokale odprte od 9. do 12. in od 16. do 18. Poslovali so večinoma trgovine v galanterijskim blagom, zlatarino in modnimi predmeti, druge trgovine so bile zaprte. V splošnem letošnja »zlata nedelja« ni prinesla zaželjenega uspeha. Po nekod baje niti niso toliko izkupili, kolikor znašajo režijski stroški in izdatki za razsvetljavo. V nekaterih trgovinah je bil dopoldne velik naval občinstva, ki je pa največ kupovalo le razne okraske in druge drobnarije; tudi kupecv z dežele je bilo precej, ker je za nje nedelja pač najbolj prikladna.

Zlata nedelja je bila drugače dopoldne silno meglena. Šele popoldne je zlato solnce pregnalo megle in vsi vrhovi okoli Ljubljane so se blesteli v žarčnem čaru, tako da je bila ta nedelja tudi za ljubitelje lepe narave bolj »zlata« kakor pa za trgovski svet.

Na Kongresnem trgu so bili celi gozdič božičnih dreves, trgovina pa tudi tukaj bolj slaba. Kmetje, po večini z Grosuplja in drugih bližnjih krajev, niso kdovekak zadovoljni; drevesca kar ne grdo v denar, čeprav so zelo poceni. Tolažijo se, da bodo zadnji predbožični dnevi za nje plodonosnejši. Če ne so precej različne, huda konkurenca jih potiska navzdol. Mala drevesca so od 2 do 5 Din, srednja od 10—30, velika pa 40 do 50, celo po 80 Din je par prav lepih dreves.

Samo še danes, v ponedeljek, se predvaja grandiozni filmski veleumotvor

„Volkovi tulijo“ (Le Miracle des Loups)

ki je pri včerajšnjih RAZRODANIH predstavah dosegel kolosalni uspeh. Naglašamo, da je to edini film, ki se je predvajal v veliki pariski operi in se izdeloval pod pokroviteljstvom predsednika francoske republike. — Opozarjamo vas na sijajno režijo in umetniško igranje vseh sodelujočih, kakor tudi na imenitno sceno z volkovi. — Lani programa predvajamo še danes: SVEČANOSTI OB POGREBU NI KOLE PASICA. — Predstave se vrše točno ob: 4, 6, 8, 10 in 9.

Jutri v torek: Gostovanje kompletnega ensembela največjega pariskega varietete

«Folies Bergère»

v najnovejši reviji »LA FOLIE DU JOUR«; ves film je v naravnih barvah!

«Elitni Kino Matica». Najudobnejši kino v Ljubljani.

Gospodarstvo

Državni dohodki po novem proračunu

Splošna rekapitulacija državnih dohodkov po osnutku proračuna za l. 1927/28 je izražena v sledečih številkah:

Neposredni davki redni 1.628.309.100, izredni 200 mil. — skupaj 1.828.309.100 Din ali 15,64% celokupnih dohodkov. Posredni davki, redni 3.531.080.000 Din ali 30,21%. Državni monopoli 2.362.242.000 Din ali 20,21%. Državno gospodarstvo, redni dohodki 3.828.890.277, izredni 18.763.000 Din — skupaj 3.847.653.277 Din ali 32,91%. Razni dohodki 120.715.623 Din ali 1,03%. Celokupni redni dohodki 11.471.237.000, izredni 218.763.000 Din — skupaj 11.690.000.000.

Ta pregled kaže, da znašalo gospodarstveni dohodki 3.847.653.277 Din, fiskalni pa 7.842.346.723 Din ali v odstotkih izraženo 32,91% do 67,09. To razmerje se mora po mnenju finančnega ministra nekoliko popraviti. V primeri z zadnjim proračunom so se fiskalni dohodki znižali za 21.616.665 Din, v primeri s proračunom l. 1925/26 pa za Din 191.322.746.35 Din. Znesek, ki odpade na splošne davčne dajatve, se je v primeri z zadnjim proračunom zvišal za 25.900.000 Din, dočim so se posebni davki in doklade znižale za 46.029.665 Din. Pri posrednih davkih je razlika med starim in novim proračunom zvišal za 25.900.000 Din, dočim so se posebni davki in doklade znižale za Din 46.029.665. Pri posrednih davkih je razlika med starim in novim proračunom neznačajna. Posredni davki so zvišani za 11.030.000 Din, kar gre na račun povišanih taks in carine. Pri državnih monopolih znaša skupno zvišanje v primeri z zadnjim proračunom 20.750.000 Din.

— **g Avstrija odpravila dopolnila** k trgovinskim pogodbam. Avstrijska vlada je sklenila odpraviti nekatera dopolnila k

trgovinskim pogodbam z Jugoslavijo in Madžarsko, da bi mogla zvišati carino na uvoz moke in živine. Svoj sklep utemeljuje s tem, da hoče izpodrinuti z dunajskega tržišča tuje proizvode.

— **g Važno za izvoznike.** Čehoslovaško poslanstvo objavlja, da je čsl. vlada razveljavila odredbo glede potrdila o izvoru uvoznega blaga po dosedanjih predpisih. Potrdila lahko izdajajo odslej trgovske zbornice.

— **g Novi tovarni listi.** Od 5. decembra so v prometu novi tovarni list za domači promet. Dosedanji tovarni listi ostanejo v veljavi do 31. decembra 1926.

— **g Uprava za zaščito industrijske svojine.** Na predlog trgovskega ministra sta bila imenovana za stalne člane uprave za zaščito industrijske svojine diplomirani pravnik A. Bogdanovič in diplomirani inženjer Ivan Preseker.

— **g Izvoz hmelja.** Izvoz hmelja iz Jugoslavije je znašal l. 1922 876.315 kg v vrednosti 19.522.035 Din, l. 1923 2.303.484 kg v vrednosti 118.032.659 Din, l. 1924 1.277.679 kg v vrednosti 91.431.446 Din, lani pa 3.158.865 kg v vrednosti 243.772.055 Din. Največ našega hmelja gre v CSR, Nemčijo, Avstrijo in Švico.

— **g Jugoslovensko - francoska trgovska zbornica.** Kakor smo že poročali, se je ustanovila v Parizu jugoslovensko - francoska zbornica kot naslednica bivše francosko-srbske zbornice. V upravnem odboru so v enakem razmerju zastopane naše in francoske gospodarske korporacije. Zbornica izne poslovanje z novim letom.

— **g Letošnja letina in izvoz hmelja iz** Vojvodine. Po poročilu iz saveza vojvodinskih hmeljarjev bo znašal letošnji pridelek hmelja v Vojvodini 18.000 met. stotov. Večina vojvodinskega hmelja je doletena za izvoz v Nemčijo in Čehoslovaško tako, da ostane hmeljarjem samo 2000 do 3000 centov. Prihodnje leto nameravajo vojvodinski hmeljarji povečati zasajeno površino za 8000 ha. Cena hmelja varira med 10.000 in 11.000 Din. V oktobru je znašal izvoz hmelja iz Vojvodine 1123 ton v vrednosti 78.300.000 Din. Od tega je šlo v Nemčijo za 45.900.000 Din, v Čehoslovaško za 24.900.000, v Avstrijo pa za 3.900.000 Din.

— **g Pasivnost francoske trgovinske bilance.** Bilanca francoske zunanje trgovine za 11 mesecev letošnjega leta je pasivna za 252 mil. frankov.

naiboljše, najtrpežnejše
zato najcenejše

Izpred sodišča

Lipe in Tine iz Dobrave, posestnika sinova, sta slaba prijatelja. Najraje se pozdravita z bičem ali pipcem. Dne 10. novembra zvečer sta se srečala v Suici. Lipa je na Tinka jezen, ker mu je prevzel dekle, in sicer s svojim dobrim jezikom, ki ga Lipa ni imel. Saj je revež malo ječjal. Ko sta se srečala, je Tine zavpil: »Nocoj grem pa spet vasovat k onl, saj veš, kam!« Ko je Lipa to čul, si je takoj zaslužil 48 ur zapora. Ker ni imel pri roki drugega, je vzdignil kočijo in udaril z njim Tinka po glavi. Plačal bo Tinku 100 Din za bolečino. »Tine pa le ni mogel par dni na vasovanje,« je dejal pri sodniji, »to naj pa ima on za kazen!«

Zagar Kikec z Iga je zelo priden možkar. Kadar je pri svojem delu, ne vidi drugega kot svojo žago, ki mu poje svojo ropotavo pesem. Dne 15. oktobra je sitnari okoli Kikove žage delavec Bric, ki je imel svoj praznik, zdravil je namreč hudega mačka, ki mu niti delati ni dovolil. Bric je vabil Kikeca na žganjico, a žagar ga niti poslušati ni hotel. Bric pa ni miroval, lažil je za njim in mu zastavljal pot, da se je žagar pošteno razhudil in ga udaril s pestjo po zobeh. Kikec je bil pred sodnijo jezen na sitnega Brica, radi katerega je moral plačati 50 Din globe.

Stari Bradáč iz Pirniča je bil poklican k sodniji, kjer mu je sodnik dejal, da je Marjan za Smarno goro kradel majo drva. Starec se je razburil in dvignil vseh 10 prstov ter kričnil: »Z vsemi desetimi prsti sem, da ji nisem niferas vaj. Res pa pobiram drva za Smarno goro, saj imam menda šaj malo pravice, ker sem že v Pirniču 50 let. Drugi gruntarji so mi že sami rekli, naj si le suhljadi nabere; Marjanine hoče se pa zmerom ognem v kilometrskem ovinku.« — Ko je sodnik Bradáč povedal, da je oproščen, ker je manjkalo dokazov, se je starec veselo zarežal: »Saj sem vedel, da iz te moke ne bo arestantovskega ovsenjaka! Pa pozdravljeni!«

veliki koncert Glasbene Matice

Na sporedu so: Borodin, Stravinski, Honnegger in Glinka. — Dirigira E. Adamič in L. M. Škerjanc.

To in ono

Silen potres v Lisaboni

Prebivalstva Lisabone se je polastil v soboto velik strah. V soboto popoldne okrog 14. je nastal silovit potres. Več hiš se je porušilo, nepoškodovano pa ni ostalo skoro nobeno poslopje. Nastala je silna panika. Vse je drvelo na prosto, da uide smrti pod ruševinami. Po stanovanjih je potres, ki je trajal več minut, preobrnil vse pohištvo. Na ulicah, kjer je vladal baš v tem času živahen promet, je nastala gneča. Ljudje so vpili, kričali, jokali in molili. Ženske so padale v nezavest, vozovi in avtomobili so brezobzirno drveli skozi množice. V splošni zmedenosti in gneči je bilo pohojenih mnogo ljudi, zlasti pa otrok, ki so se vračali iz šole in brez cilja begali po ulicah. Policijske oblasti so bile napram vladajočemu neredu brez vsake moči.

Potres je povzročil ogromno materialno škodo. Koliko je zahtevala katastrofa človeških žrtve, doslej sploh ni bilo mogoče ugotoviti. Dasi se tako siloviti potresni sunki niso več ponovili, se ljudstvo še ne upa vrniti v svoje domove ter prebiva na prostem. Vse govori o zadnji potresni katastrofi, ki je zadela Lisabono leta 1855, ko je bilo pol mesta v razvalinah. Tekom zadnjih desetletij v Lisaboni ni bil za beležen močnejši potres in zato je ljudstvo prepričano, da znači sobotni potres šele začetek večje katastrofe.

Nesrečo so spretno izrabili razni špekulanti, ki begajo občinstvo ter se skušajo okoristiti s splošno zmedenostjo. V zapuščenih delih mesta so se pojavile tatinske tolpe, ki odnašajo vse, kar se da. Oblasti so odredile večje oddelke vojaštva, da napravijo red in nudijo prebivalstvu pomoč. Ker se nikdo ne upa vrniti v domove, so oblasti prisiljene, da poskrbe sprčo vladajoče zime za begunce. Vojaštvo je zgradilo v okolici celo mesto iz šotorov, kjer so našli begunci zavetje, vojaške kuhinje pa skrbijo za prehrano.

Tajni Napoleonov nakit

Senzacionalna afera v aristokratski družbi.

Z Dunaja poročajo, da je bila v petek v Inomosti aretirana neka ga. Stankova s svojim ljubčkom, dr. Kübertom, in sicer zato, ker imata baje na vesti velike kreditne goljufije. Stankova se je izdajala za bivšo baronico, v resnici je pa iz starejše praške častniške rodbine še iz avstrijskih časov. Pred leti se je seznanila z drjem. Kübertom, iz Monakova, čigar doktorat je pa prav tako dvomljiv, kakor plemstvo njegove ljubice. Sploh je mož sumljiv. Svoj čas je bivala ta čedna dvojica na Dunaju, kjer se je pošteno zadolžila. Pozneje so se finančne razmere ge. Stankove in njenega ljubčka nekoliko zboljšale. Govorilo se je, da je dobila Stankova bogato dedščino po nekem daljnem sorodniku iz Francije. Stankova je kupila blizu Inomosti celo grad, čigar upravitelj bi moral postati dr. Kübert. Vse kaže, da je aretacija v zvezi z nakupom tega gradu.

Tako se glasi prva verzija z Dunaja. «Bohemia» pa priobčuje v petkovi številki celo vrsto zanimivih podrobnosti iz življenja Stankove in njenega ljubčka. Stankova je baje hči bivšega avstrijskega generala in se je izdajala vedno za pisateljico. Dr. Kübert je bil

brez službe in se sploh ni hotel lotiti nobenega poštenega dela. Na Dunaju sta stanovala v Heygasse v 3. okraju, kjer sta bila splošno znana. Ko sta bila že do ušes zadolžena in ko so jima upniki grozili s tožbami, jih je Stankova tolažila s trditvijo, da ji bo v kratkem vrnjen dragocen nakit, ki ga je baje prvotno podaril Napoleon I. rjeni prababici in ki ga je pred dvema letoma zaplenila francoska vlada. Prababica je bila baje soproga prvega Napoleona. Ko se je Napoleon poročil z veliko kneeginjo Marijo Louise, je bil njegov ljubavi roman končan in v znak hvaležnosti je podaril svoji ljubici krasen nakit. V burnih časih med prevratom je odpeljala Stankova rodbinski nakit v Pariz, ker se je bala, da bi ga avstrijske oblasti ne zaplenile. Izročila ga je baje svoji teti, vikomteski Eugéniji Lamprière, rojeni princesi Polignac. Vikomtesa je nakit shranila in ga dolgo skrivala, toda naposled je francoska vlada izsledila in zaplenila, in sicer povodom preiskave pri vikomteski, kjer so se baje zbirali člani monarhistične organizacije. Po dolgih pogajanjih je baronica vendar le pregovorila francosko vlado, da ji je rodbinsko dragocenost vrnila. Ker pa mora iti taka zadeva uradnim potom in ker je birokratizem v Franciji zelo razvit, bo treba še nekaj časa čakati. Upniki naj torej še malo potrpe, zato pa dobe dvojno odškodnino. Tako jih je tolažila Stankova.

Kljub temu, da je bila bajka dozdevne baronice na prvi pogled izmišljena, so ji mnogi upniki nasledili. Stankovi se je posrečilo prepričati mnoge upnike, da je dragoceni rodbinski nakit res v rokah francoske vlade. Našli so se celo navrženci, ki so Stankovi na račun nakita posodili večje zneske.

Nekega lepega dne je pa Stankova s svojim ljubčkom skrivaj odpotovala v Inomost, kjer je kupila grad Ahrenholz pri Martreiu, dasi ni imela niti toliko denarja, da bi najela pošteno stanovanje. Na kupljeni grad sta vzela takoj hipotekarno posojilo v znesku 15.000 šilingov in plačala prvi obrok v znesku 8.000 šilingov, tako da je njima ostalo od posojila še 7.000 šilingov. Spočetka sta živela v gradu skromno in ker je bila pot do bližnje cerkve dolga, sta poklicala v grad kaplana, da bi v grajski kapelici maševal. Pri tem sta se na videz pečala z restavracijskimi načrti, ki jih pa nista izvedla, ker je zahteval arhitekt za obnovo gradu denar vnaprej. Pozneje sta prirejela razkošne pojedine in svečanosti, pri katerih sta zopet pripovedovala bajko o bajnem Napoleonovem darilu, ki je vredno najmanj 1 milijardo šilingov. Na ta način sta dobila novo posojilo.

V Inomosti sta našla upokojenega majorja Teodorja Habererja, ki je posredoval pri nakupu nekega hotela. Major je posodil Stankovi 5000 šterlingov za prvo silo. Tudi sicer je šel bo dočima milijarderjema vsestransko na roko. V Inomosti so bili vsi prepričani, da je dr. Kübert osebni tajnik baronice Stankove in upravitelj njene gradu. Samo ožji prijatelji so vedeli, da ima z baronico ljubavno razmerje.

Naposled je pa vendar nastopila kriza. Najprej so zahtevali plačo uslužbenci, potem so prišli tudi upniki s terjatvami. In Stankova si je zopet pomagala z bajko. Pripovedovala je, da prispe njene teta, vikomtesa Lamprière,

bre, v kratkem s. ma iz Pariza in prinese dragoceni nakit. Upniki so čakali še en teden, potem so začeli dolžnico znova nadlegovati. Dr. Kübert jih je tolažil, da se je vikomtesa spotoma ustavila v Beogradu, kjer mora urediti neko nujno in zelo delikatno zadevo. Baronica je baje tajno zaročena z nekim članom jugoslovenske vladarske rodbine, s katerim se poroči takoj, čim bodo odstranjene ovire, ki jih dela kronski svet in Narodna skupščina. V ta namen je odpotovala vikomtesa Lamprière v Beograd.

In res so upniki tudi tej bajki verjeli. Samo major Haberer je začel dvomiti. Otvrdil je zadevo sodišču in tako so splavali vsi načrti dozdevne baronice po vodi. Sodišče je takoj odredilo aretacijo. Poprej se je informiralo na Dunaju, v Pragi in Monakovem o preteklosti premetene pustolovke. Vse informacije so potrdile domnevo, da si je Stankova bajko o Napoleonovem nakitu izmišlila. Zdej pojde njena afera običajnim potom in Stankova bo dobila za svoje goljufije zaslužno plačilo. Njeni upniki se bodo morali seveda zadovoljiti z bajko o rodbinskem nakitu.

Svilena srajca

poleg krasne samoveznice je darilo srečnih!

Drago Schwab, Ljubljana.

Snežni zameti v Ameriki

Še mnogo hušji snežni zameti, kakor so pred dobrimi 14 dnevi ovirali promet pri nas, so zadnje dni zadeli Ameriko. Glasom poročil iz Chicaga so nastali koncem minulega tedna po vseh Zedinjenih državah tako strahoviti snežni viharji in meteži, kakor jih tekom zadnjih dvajsetih let še niso zabeležili. N. celem ozemlju med Atlantskim in Tihim oceanom razsaja silna burja, ki je povzročila nepregledno škodo. Cele pokrajine so popolnoma odrezane od ostalega sveta. Železniški promet je ustavljen in potrgane so vse telefonske in brezžične žice. Tudi radiopromet je večinoma onemogočen. Poskušali so vzpostaviti zveze s pomočjo letal, toda vsi poskusi so končali brezuspešno. Celi vlaki so izginili in nikdo ne ve, kje so obšli. Velikanske množine snega so izravnale cele doline in vse hiše in drugi objekti so izginili v debeli snežni plasti. Samo v chikaški okolici je sneg porušil nad dvesto hiš. Prebivalstvo se je le z največjo težavo še pravočasno rešilo v mesto, nad 20 oseb je našlo smrt v snežnih metežih, okrog 150 ljudi pa še pogrešajo.

V zapadnih in severovzhodnih pokrajinah vlada hud mrz, ki je uničil mnogo nasadov in številne črede živine. Najnižja temperatura tekom zadnjih dni je bila v Minnesoti, kjer je kazal termometer 13 stopinj C pod ničlo. V Minnesoti in v Wisconsinu je ustavljen ves promet. Več pomožnih ekspedicij je brez sledu izginilo. Neznana je usoda 22 potniških vlakov, ki so tik pred izbruhom neurja odrinili v oddaljene pokrajine ter so tako ostali popolnoma odrezani od zaledja.

Tudi v Atlantskem oceanu razsajajo strahoviti viharji. Vse luke so prenapolnjene najrazličnejših ladij, ki so se pred neurjem zatekle v varna zavetišča. Več parnikov, med njimi tudi lukusni potniški parnik »Majestic«, je bilo zadržanih na odprtem morju, ker morje radi viharjev le počasi nadaljevati pot.

× **Ženski tenorist.** Na petkovi seji Udruženja dunajskih zdravnikov je bila predstavljena mlada, 23letna dama, ki razpolaga s tenoskim glasom. Mlada dama je pela arijo Radamesa iz prvega dejanja »Aida«. Listi pozočajo, da je njen tenor izredno čist in svež ter zelo prikupen.

× **Velika brezposelnost v Berlinu.** Brezposelnost v Berlinu strahotno narašča in zavzema vedno večje dimenzije. Število brezposelnih je tekom zadnjega tedna naraslo za 11.400 oseb in se s tem dvignilo na 260.454 oseb. V prejšnjih dveh tednih je število brezposelnih naraslo za 4.000 in 7000 oseb.

× **Ciklon nad Madeiro.** Nad otokom Madeiro, kjer je umrl tudi bivši cesar Karol, je divjal pretekli teden strahovit ciklon, ki je otok popolnoma opustošil. Bila je to največja elementarna katastrofa, ki je kdaj zadela Madeiro. Vihar je začel divjati v sredo popoldne ter je divjal več dni. Morje je ponekod prestopilo bregove in povzročilo veliko škodo. Potopilo se je več obrežnih parnikov, porušenihi je bilo 12 morskih svetilnikov, pogrešajo pa tudi šest motornih čolnov in luksuzno jahto »Phyllis«. Obrežni zid pri mestu Funchal je

bil težko poškodovan. Pretrgani so bili vsi kabli in je otok skoraj odtrgan od sveta. Težko so trpeli tudi nasadi, raz hiš pa je vihar odnašal strehe. Funchal je brez luči in brez telefonske zveze. Večna parnikov, ki je hotela pristati na otoku, je morala nadaljevati pot brez pristanka.

× **Železniška nesreča na Moravskem.** V petek zjutraj se je pripetila na progi Bohumin-Přerov težka železniška nesreča, ki je zadela jutranji brzovlak iz Bohumina. Za prvim železniškim mostom je bila proga pokvarjena in ko je vlak prišel na most, so skočili 4 vagoni s tira. Prvi vagon se je prevrnil in popolnoma razlil. Drugi vagon se je v polnem diru zaletel v prvega skočil s tira in običljal v nasipu. Tudi tretji in četrti vagon sta skočila s tira. K sreči je bilo malo poškodb, sicer bi bila katastrofa še večja. Ranjenih je bilo 7 potnikov, med njimi nekateri težko. Proga je bila tako zasuta z razbitimi vagoni, da so morali direktni promet ustaviti. Vsi vlaki so imeli zamude, ker so morali potniki prostopati.

Darujte za dijaške kuhinje

Za letošnji Božič

so izšle sledeče nove knjige v založbi Tiskovne zadruga v Ljubljani:

iv. Tavčarja zbrani spisi. IV. zv. (Grajski pisar 4000. V Zal. Izgubljeni Bog.) Broš. 84 Din, v platno vez. 100 Din, polfrancoska vezava 106 Din.

Shakespeare - Župančič: Kar hočete. Broš. 24 Din, vez. 32 Din.

Boccaccio - Budal: Dekameron. III. S slikami. — Broš. 56 Din, v platno vez. 72 Din, luksuzna izdaja 100 Din.

Maupassant - Tavčar: Povesti iz dneva in noči. Broš. 30 Din, v platno vez. 40 Din.

Kunaver: Zadnja lot kapitana Scotta. 9 slikami. — (Odkritje južnega tečajaja.) Broš. 36 Din, vez. 44 Din.

Jos. Semec: Spomini. — Uvod napisal dr. Ivan Prijatelj. Broš. 36 Din, v platno vez. 46 Din.

Marija Grošljeva: Čebelnica brenčelica. — Slikanica za otroke. Broš. 30 Din.

Marija Grošljeva: Sale za male. — Slikanica za otroke. Broš. 32 Din.

Hartley Manners - Šest: Peg, srček moj, — Veseloliga v 3 dejanjih. — Broš. 18 Din.

Naročila sprejema knjigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani, Prešernova ulica šte. 54, nasproti Glavne pošte.

Gostilno

na prometnem kraju v mestu ali v večjem kraju na deželi iščem v najem — Ponudbe pod »Dobro ldoča/3897« na upravo »Slov. Naroda«.

Trg. pomočnica

pridna in poštena, izurjena v mešani trgovini išče službo v mestu ali na deželi. — Ponudbe pod »Izurjena/3943« na upravo »Slov. Naroda«.

Starine

n. pr. tabernaklje, sekretarje, komode, ure, garniture lestence iz lesa, srebra, stekleno, porcelanasto blago itd. — kupujem po najvišjih cenah. — Brze ponudbe na Julij pl. Huebmershofen-Silbernagl, Zagreb. Ilica 131 3879

Iščem dve sobi

z električno razsvetljavo in brez inventarja v sredini mesta; plačam po dogovoru. — Ponudbe do 5. t. m. na upravo »Slov. Naroda« pod »2500/10 3505«.

ZAHVALA.

3966

Vsem, ki so soremil našega ljubljene soproga, očeta ozir deda, gospoda

Alojzija Breskvarja

k zadnjemu počitku, kakor tudi vsem onim, ki so nam lajšali gorje v teh težkih dneh, posebno preč g. p. Kopatino, kongregaciji sv. Jožefa, nevskemu duštvu »Slavec« za v srce segajoče zalostinke, cenj. uradništvo, nadalje vsem sorodnikom prijateljem in znancem, izrekamo na tem mestu še enkrat najpr srčnejšo zahvalo.

Ljubljana, 20. decembra 1926.

Žalnoča rodbina Breskvarjeva

Nova hiša

NAPRODAJ. — Renta 70.000 dinarjev. Cena 370.000 Din. Za pogoje se obrniti na pisarnico »BUDUCNOST«, Beograd, Vasina br. 8. 3332

Prostovoljna javna dražba

dobro ohranjene sobne oprave (spalnice) ter zavese, posteljne oprave, oblike, perila, porcelana in raznih drugih predmetov se bo vršila 20. in 21. decembra ob 9. dopoldne, Karlovska cesta 18. 3925

Flavta,

dobro ohranjena — cena naprodaj. — Ponudbe pod »Flavta/3959« na upravo »Slov. Naroda«. 3959

Lokal

s stanovanjem za specijalno trgovino iščem za takoj. — Ponudbe pod »Prometen kraj/3940« na upravo »Slov. Naroda«. 3940

Orehe,

lepe, nudi po ugodni ceni trdka — I. KNEZ, Ljubljana, Gosposvetska cesta 3. 3965

Moderno

friziranje in striženje se izvršuje pri St. Kelišu, brivec, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 1. 175/T

Kupim enodružinsko hišico ali vilo

v mestu ali ne daleč od centra. — Ponudbe pod »Takojšnje plačilo/3958« na upravo »Slov. Naroda«. 3958

Vpokojenec

zmožen slovenskega in nemškega jezika, dober računar — išče službo skladističnika. — Ponudbe pod »Soliden/3957« na upravo »Slov. Naroda«. 3957

Din 30.000

brezobrestnega posojila in še nekaj plačam za stanovanje 1-2 sob s kuhinjo, event. dve prazni sobi — Predpogoj: vključba na prvo mesto. — Ponudbe pod »Mirna stranka/3894« na upravo »Slov. Naroda«. 3894

Pozor čevljarji!

Gornje dele vseh vrst čevljev dobite — dobri in solidno izvršene — po najnižjih cenah pri L. Marchiotti, trgovina obnove, Ljubljana, Sv. Petra cesta 30 128/T

Stanovanje

dveh sob in kuhinje, ene večje sobe s kuhinjo v novi ali stari hiši — iščem. — Ponudbe pod »Mirnost/3942« na upravo »Slov. Naroda«. 3942

Ondulacija

vodna ondulacija, striženje, barvanje las, manikura — najt. neje se izvršuje v damskem salonu — »KELŠIN«, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 1.

Srečke držav. razredne loterije kot darila

vsakomur najbolj dobrodošla in najbolj priporočljiva.

Zaloga se hitro krči, zato ni odlašati. Prodaja se vrši v Zadrugi hranilnici, Sv. Petra cesta šte. 19 in v

Oglasnem oddelku Jutra, Prešernova ul. 4.

Srečke

državne razredne loterije

nudijo nedvomno največjo možnost dobitka, ker je vsaka druga srečka izrečana. — Največji dobitek v najsrečnejšem slučaju

Din 4.200.000.—

miza tega nebroj visokih dobitkov po več stoletih in mnogo tisoč dinarjev.

Prvo žrebanje se vrši dne 11. januarja 1927

Cena cele srečke Din 100
Cena polovične srečke Din 50
Cena četrtinske srečke Din 25

Zadruga hranilnica reg. pos. in gosp. zadruga z a. z. LUBLJANA, Sv. Petra cesta 19 172/1

NOVI

Indian Motocycles

Dospell. Od Din 13.500— dalje

na ogled pri

AMERICAN MOTORS L.T.D.

Dunajska cesta 9, drugo dvorišče

NOVI